Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ROK II · WARSZAWA, NIEDZIELA DN. 27 SIERPNIA 1933 R · ZESZYT 30

1933 RZEMIOSŁO

Cena 20 gr

CZASOPISMO TYGODNIOWE
WYDAWANE
PRZEZ RADĘ IZB RZEMIEŚLNICZYCH RZECZY-POSPOLITEJ POLSKIEJ PRZY WSPÓŁUDZIALE IZB RZEMIEŚLNICZYCH.

CENTRALA REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA, NOWOGRODZKA 41 m 1, tel. 9-17-42. KONTO P. K. O. 6066

ODDZIAŁY:
BIAŁYSTOK, ul. Kilińskiego 23; *BRZEŚĆ N/B.*, plac J. Piłsudskiego 13; *BYDGOSZCZ*, ul. Jagiellońska 10; *GRUDZIĄDZ*, ul. Groblowa 29/31; *KATOWICE*, ul. Stawowa 10; *KIELCE*, ul. Wspólna 4; *KRAKÓW*, ul. św. Anny 9; *LWÓW*, ul. Kościelna 8; *LUBLIN*, ul. Powiatowa 3; *ŁÓDŹ*, ul. Ewangelicka 18; *ŁUCK*, ul. J. Piłsudskiego 14; *NOWOGRÓDEK*, ul. Piłsudskiego 8; *POZNAŃ*, ul. Fr. Ratajczaka 26/27; *STANISŁAWÓW*, ul. Sapieżyńska 18; *TARNOPOL*, Izba Rzemieślnicza, *WARSZAWA*, ul. Szkolna 2; *WILNO*, ul. Adama Mickiewicza 23; *WŁOCŁAWEK*, ul. Kaliska 1.

Redaktorzy: WŁ. GINDRICH I A. ZABĘSKI

PRENUMERATA: KWART. Zł. 2.40, PÓŁROCZN. Zł. 4.80, ROCZNIE Zł. 9.60.
CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 180, ½—90 zł., ¼ —50 zł., 1/8—25 zł., 1/16—15 zł.

Aktywizacja Ziem Wschodnich

W dniu 27 sierpnia r. b. nastąpiło otwarcie targów w dwóch ważnych ośrodkach życia gospodarczego województw wschodnich, a mianowicie: w Wilnie i w Równem.

Ze względu na to, iż w roku bieżącym odbywają się już trzecie Targi Północne w Wilnie, połączone z Wystawą Lniarską, a Targi Wołyńskie odbywają się po raz czwarty, mamy więc już do czynienia ze stałym, planowym wysiłkiem zbiorowym, który przyczyni się niewątpliwie do ożywienia gospodarczego naszych Kresów.

Przed kilku laty już p. b. Minister E. Kwiatkowski, przesyłając życzenia jednemu ze zjazdów kresowych, podkreślił potrzebę pobudzenia życia ekonomicznego na wschodnich rubieżach oraz zwiększenia ich obrotów z innemi województwami.

Jest rzeczą oczywistą, że woj. wschodnie różnią się zasadniczo swoją strukturą gospodarczą od pozostałych ziem polskich. Wystarczy podkreślić, że w Wileńszczyźnie według spisu 1925 r., aż 88,6 proc. ludności zajmowało się rolnictwem, podczas gdy przeciętnie w całej Polsce rolnictwem zajmuje się 63,6 proc., że wskutek tego przemysłem i rzemiosłem na Wileńszczyźnie zajmowało się 4,4 proc, gdy w całej Polsce zajmuje się niemi 13,7 proc. ludności.

Sytuację ekonomiczną ziem tych charakteryzuje też najlepiej stosunek procentowy konsumcji ważniejszych towarów według statystyki z r. 1932.

Zbyt niektórych towarów w Polsce na 1 mieszkańca w 1932 roku.

Towary	*Polska*	*Woj. wsch.*
Tytoń (w zł.)	17,0	8,4
Spirytus (w litr.)	0,7	0,46
Cukier (w kg.)	9,06	4,30
Sól jadalna (w kg)	9,2	9,4
Nafta (w kg.)	2,98	2,7
Węgiel (w kg.)	37,8	27
Żelazo walcowane (w kg.)	3,04	0,68
Cement (w kg.)	10,9	3,8
Drożdże w piek. (w kg.)	0,24	0,15

Z powyższego zestawienia wynika najlepiej, jak wielka jest różnica między cyframi, ilustrującemi wysokość konsumcji najważniejszych towarów w całej Polsce, a między przeciętnemi normami, przypadającymi na ziemie wschodnie .Nie mamy, niestety, statystyki konsumcji wyrobów rzemieślniczych, ale muszą być one tam spożywane w tej samej proporcji. Stąd oczywisty wniosek, iż pracować należy usilnie nad podniesieniem zdolności konsumcyjnej *ziem wscho-*

DRUKARNIA WŁ. ŁAZARSKIEGO W WARSZAWIE

dnich i zwiększeniem obrotów towarowych z innemi województwami. Musimy przytem podkreślić rzecz charakterystyczną, że rozwój Wilna jest intensywny. W chwili obecnej przekroczyło ono liczbę mieszkańców z czasów przedwojennych i że osiągnęło w chwili obecnej przeszło 200 tys. mieszkańców.

Wykazuje to dowodnie, że *życie gospodarcze na Wileńszczyźnie z każdym rokiem się rozwija.*

Dlatego też Targi Północne, które, prócz pokazów przemysłowych i rzemieślniczych zwracają baczną uwagę na rozwój rolnictwa, rybactwa, a przez specjalną Wystawę Lniarską propagują zwiększenie spożycia w kraju tego ważnego surowca, mają zapewnioną możność rozwoju i muszą znaleźć *poparcie rzemiosła całej Polski.*

Zwołanie zaś w tym czasie wielkiego Zjazdu rzemieślniczego o tak poważnym, interesującym porządku dziennym świadczy, iż rzemiosło wileńskie, choć mało liczebne, pracuje intensywnie nad wytknięciem dróg, prowadzących do ożywienia swych warsztatów, zdając sobie sprawę z tego, jak wybitną *rolę spełnia w miastach kresowych.*

To też apelujemy do wszystkich rzemieślników, aby wykorzystali ulgi, jakie zostały przyznane *zwiedzającym Targi Północne i odwiedzili je w ciągu najbliższych dwóch tygodni.*

Również zwracamy się z apelem do wszystkich rzemieślników, zainteresowanych w utrzymaniu kontaktu z *Wołyniem, aby w okresie najbliższego tygodnia odwiedzili również Targi Wołyńskie.*

Targi Rówieńskie, podobnie jak Targi Północne, mają charakter rolniczo-przemysłowy, połączone są z pokazem bydła rasowego i trzody chlewnej. Rzemiosło posiada tam własny pawilon i pracuje też usilnie nad podniesieniem gospodarczem Wołynia. *Praca ta musi znaleźć poparcie całego kraju, gdyż jest to praca pionierska i od niej zależy podniesienie aktywności gospodarczej Ziem Wschodnich.* To też okres najbliższych dwóch tygodni musimy poświęcić Ziemiom Wschodnim.

A. Z.

Jakiemi zasadami winny się kierować komisje egzaminacyjne?

Rada Izb Rzemieślniczych na wniosek Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu rozpisała do wszystkich Izb ankietę, zmierzającą do ujednostajnienia wymagań, stawianych przez Izby Rzemieślnicze kandydatom, ubiegającym się o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego, względnie czeladniczego.

W wyniku ankiety ustalone zostało, że wszystkie Izby Rzemieślnicze stanęły na stanowisku, że każda Izba i jej komisje egzaminacyjne, winny dopuszczać do egzaminów tylko tych kandydatów, którzy prowadzą warsztat w Okręgu danej Izby.

Stanowisko powyższe pokrywa się ze stanowiskiem Min. Przemysłu i Handlu w reskrypcie z dnia 5 sierpnia 1930 roku L. p. 0.2472 do Izby Rzemieślniczej w Lublinie.

„Art. 153 prawa przemysłowego ust. 2 stanowi, że Izby Rzemieślnicze utworzą Komisje egzaminacyjne, odpowiadające co do miejsca, liczby i rodzaju rzemiosł, rozwojowi rzemiosła w okręgu danej Izby.

Z postanowienia tego należy wysnuć wniosek, że Izba winna w miarę możności utworzyć tyle komisyj egzaminacyjnych dla różnych rodzajów rzemiosła, ile ich jest potrzebnych, tak, żeby kandydat, mający chęć poddać się egzaminowi, nie musiał odbywać dalekiej, z kosztami połączonej podróży.

O właściwości Izby Rzemieślniczej winno decydować ostatnie miejsce odbywania nauki (praktyki), a nie miejsc zamieszkania.

Właściwą Izbą Rzemieślniczą dla kandydatów, zgłaszających się do egzaminu przed Komisją egzaminacyjną, działającą na zasadzie regulaminu komisji egzaminacyjnej dla samoistnych rzemieślników, którzy przed dn. 15 grudnia 1927 r. nie posiadali i obecnie nie posiadają tytułu bądź mistrza, bądź czeladnika, jest Izba, w której kandydat prowadzi ostatnio samoistne rzemiosło, bez względu na to, na terenie której Izby uzyskał kartę rzemieślniczą, czy zaświadczenie o samoistnem wykonywaniu rzemiosła.

Powyższych zasad należy się trzymać również przy wyznaczaniu kandydatów do przeegzaminowania komisjom egzaminacyjnym. Zasady powyższe nie powinny jednak wykluczać wyjątków, w uzasadnionych wypadkach, co należy wyłącznie do decyzji Izby.

Kandydat wypróbowany winien zasadniczo przystępować do egzaminu przed komisją w danej miejscowości (niekoniecznie w tym samym składzie osobowym) jeżeli zaś zmienił miejsce nauki (praktyki) czy samoistnego prowadzenia rzemiosła, przed komisją właściwą dla ostatniego miejsca zatrudnienia".

Pierwszy zjazd rzemieślniczy województwa Wileńskiego w Wilnie

W dniach 27 i 28 sierpnia b. r. odbędzie się w Wilnie Pierwszy Zjazd Rzemieślniczy Województwa Wileńskiego. Program Zjazdu jest następujący:

27 sierpnia 1933 roku:

Godz. 8-a — zbiórka ze sztandarami w Resursie Rzemieślniczej przy ul. Bakszta Nr. 2.

Godz. 8.30 — nabożeństwo w kościele Św. Ducha

Godz. 10-a — złożenie wieńca na Grobie Nieznanego Żołnierza.

Godz. 11-a — otwarcie Zjazdu w Małej Sali Miejskiej, Końska 3.

Godz. 16 — wybór komisyj:

a) Podatkowej i świadczeń socjalnych;

b) Zbytu produkcji rzemieślniczej;

c) Unormowania stanu nielegalnego w rzemiośle.

d) Wykształcenia zawodowego;

Referaty: a) Program działalności Rzemiosła; b) Rzemiosło w świetle nowego ustawodawstwa; c) Kredyty, roboty i dostawy rzemieślnicze; d) Zagadnienie nielegalnego stanu w rzemiośle; e) Wykształcenie zawodowe; f) Zagadnienia podatkowe; g) Przyszłość rzemiosła; h) Aktywizacja produkcji.

28 sierpnia 1933 roku.

Godz. 9-a — praca w komisjach w Izbie Rzemieślniczej, ul. Mickiewicza 23.

Godz. 15 — sprawozdania przewodniczących poszczególnych Komisyj (Mała Sala Miejska).

IV Kongres rzemieślników Żydów

W niedzielę, dn. 20 sierpnia b. r., o godz. 9-ej rano odbył się w stolicy *IV Kongres Centralnego Związku Rzemieślników Żydów w Polsce*. Uroczystości rozpoczęły się pochodem cechów ze sztandarami i delegacyj ze wszystkich większych miast Polski. Obrady toczyły się w Radzie Miejskiej a następnie w lokalu związku przy ulicy Nalewki.

Przemówienia powitalne wygłosili: przedstawiciel Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. dr. *Z. Lechoczy*, przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej p. Naczelnik *Węgierowicz*, p. dr. *Zygmunt Bychowski* imieniem Magistratu Warszawskiego, p. Prezes Rady Izb Rzemieślniczych, sen. *St. Wiechowicz*, pos. *E. Idzikowski*, p. Prezes Izby Rzemieślniczej *A. Mencel*, dyr. *Prosnowski*. Prezes inż. *Namysł*, b. senator *Szereszowski*, p. *E. Mazur* i inni.

Do Prezydjum Kongresu wybrani zostali pp. adw. *Weicman* (Łódź), jako przewodniczący, prezes *Rasner*, wicepr. *Burgin, Rotband, Goldsztejn* (Warszawa), *Kruk* (Wilno), *Leder* (Kraków), *Kazimierski* (Łódź), *Haber* (Lwów), *Sztejnberg* (Kraków), inż. *Beker* (Lublin), *Braf* (Toruń), *Seibald* (Stanisławów), *Teperberg* (Tarnopol), *Hoch* (Radom), *Twardodrzewo* (Międzyrzec), *Ferpenblat* (Częstochowa), *Buk* (Kielce), *Wabnik* (Brześć), *Goldsztejn* (Będzin), *Szajer* (Sosnowiec), *Harm* (Równe), *Moszkowicz* (Poznań), *Agrest i Horn* (Włocławek) *i Liberman* (Kutno).

Sprawozdanie z działalności Centr. Związku złożył prezes egzekutywy p. *Rasner*. Po wysłuchaniu sprawozdania kasowego, złożonego przez skarbnika *Eisenfarba*, Kongres jednomyślnie uchwalił absolutorjum dla ustępujących władz.

Ciężką sytuację chałupników referował adw. *Wajcman* z Łodzi, wzywając, aby władze rzemieślnicze zajęły się gorliwie ich dolą.

Udział rzemieślników w ruchu spółdzielczym omówił vice-prezes Związku p. *M. Burgin*.

Mec. Herszberg referował zagadnienia organizacji dla rzemiosła, co jest szczególnie ważne w okresie powstawania nowych ustrojów gospodarczych, jakie w dobie dzisiejszej przeżywamy.

Sprawę emigracji rzemieślników-Żydów do Palestyny omawiał p. *Glocer*, a sytuację w branży piekarskiej oświetlił dokładnie p. *Seibald* ze Stanisławowa.

Ciekawy referat na temat organizowania młodzieży rzemieślniczej wygłosił p. *Rotband*.

Ważną i aktualną sprawę przymusu organizacyjnego referował adwokat *Mendelsburg*, który jednak nie zgłosił żadnej rezolucji. Natomiast Kongres uchwalił rezolucję, domagającą się wprowadzenia wyznaniowych cechów przymusowych.

W obszernej dyskusji, która rozwijała się nad referatami, wszyscy mówcy podkreślili konieczność wzmożenia akcji w celu złagodzenia kryzysu wśród mas rzemieślniczych.

Następnie uchwalono szereg rezolucyj, uwzględniających wnioski, zgłoszone przez referentów.

Ograniczając się do krótkiego sprawozdania, szczegółowe omówienie postulatów odkładamy do następnego numeru.

Ważne narady rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego

NIE MARNUJMY CENNYCH ODPADKÓW UBOJOWYCH.

Dnia 22 sierpnia odbyło się w Radzie Izb Rzemieślniczych R. P. posiedzenie Komisji dla Spraw Rzeźnicko-Wędliniarskich. Zebrani reprezentanci rzemiosła omawiali pod przewodnictwem p. posła *K. Reusa*, prezydenta Izby Rzemieślniczej w Łucku sprawy: daniny majątkowej; składnic skór surowych i zdejmowania skór; eksportu skór surowych, żołądków, krwi, jelit i pęcherzy; projektu rozporządzenia o unormowaniu cen artykułów powszedniego użytku oraz norm średniej dochodowości.

W wyniku obrad podkreślono konieczność tworzenia składnic skór surowych, gdyż składnice te przyczyniają się do ożywienia naszego handlu zagranicznego skórami, oraz do należytego wyzyskania marnowanych dotychczas odpadków poubojowych.

Ze względu na nieuregulowaną dotychczas kwestję zdejmowania skór, wyłoniono komisję w składzie pp. *Webera, E. Lempkego i I. Eisenberga*, która ma interwenjować w Ministerstwie Rolnictwa w celu przyśpieszenia wydania instrukcji o zdejmowaniu skór.

Dążąc do uświadomienia ogółu rzemiosła rzeźnickiego o wartości bezużytecznie dotychczas marnowanych odpadków, jak pęcherze, żołądki, krew, żółć i t. p., postanowiono wszcząć akcję propagandową zmierzającą do wyzyskania tych marnowanych dóbr.

W końcu zebrani wyrazili specjalne podziękowanie delegatom Poznania, za zasługi, które rzemiosło Zachodniej Polski położyło na niwie gospodarczo-organizacyjnej dla zawodu rzeźnickiego w całym kraju.

Rzemieślnicy VIII kategorji powinni być zwolnieni od opłat na Fundusz Pracy

Rada Izb Rzemieślniczych zwróciła się do Min. Opieki Społecznej z memorjałem Bb. I. 1910 w sprawie zwolnienia rzemieślników VIII kategorji przemysłowej od opłat na rzecz Funduszu Pracy od zarobków ich pracowników. Po uzyskaniu autorytatywnej interpretacji art. 15 ustawy z dnia 16 marca 1933 o Funduszu Pracy, Rada Izb Rzemieślniczych zakomunikuje decyzję Izbom Rzemieślniczym, które zwróciły się do Rady Izb Rzemieślniczych z prośbą o interwencję w tej sprawie na łamach naszego pisma.

Poradnik zawodowy

Pan R. A. w Toruniu. Jeżeli zaległy podatek obrotowy wymierzony został Panu przed 1 stycznia 1931 r., to może Pan złożyć do Urzędu Skarbowego podanie (ostateczny termin złożenia podania przedłużono do 31 grudnia 1933) z prośbą o umorzenie, o ile sam zaległy podatek nie przekracza 100 złotych bez dodatków. Podatki zaległe powyżej 100 złotych umarza tylko Izba Skarbowa.

Organizacja rynku mięsnego

Projekt ustawy.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu przygotowało projekt ustawy, mającej zasadniczo uregulować *obrót zwierzętami gospodarskiemi, drobiem i mięsem* zamiejscowego uboju.

Projekt dotyczy obrotu handlowego. Obrót między hodowcami dla celów hodowlanych i użytkowych pozostaje w dotychczasowych warunkach, o ile odbywa się poza targowiskiem; również sprzedaż na cele bezpośredniej konsumcji, dokonywana poza targowiskiem, nie ma ulec ograniczeniom.

Jeden z artykułów przewiduje możność ograniczenia miejsc sprzedaży. Chodzi o prawo koncentracji obrotu zwierzętami w *pewnych określonych miejscach*, jak: targowiska, miejsca spędu, bekoniarnie i t. p., czyli o *ograniczenie handlu domokrążnego.* Artykuł ten znajduje zastosowanie jako doraźny środek tam przedewszystkiem, gdzie stosunki handlowe są szczególnie zabagnione.

Specjalny nacisk kładzie projekt na kwestje ustalenia *odpowiedzialności* za organizacje targowisk i obrotu targowego zgodnie z wydanemi zarządzeniami.

Sprzedaż *„na oko"* ma być powoli zastępowana przez sprzedaż *na wagę*.

Władze centralne zostają upoważnione do ograniczenia odsprzedaży zwierząt na tem samem targowisku i w tym samym dniu, w którym zostały nabyte. Nie dotyczy to jednakże transakcyj, w których przynajmniej jedną ze stron jest hodowca.

Jeden z artykułów projektu wprowadza *pośredników targowych,* których zadaniem będzie upraszczenie sprzedaży żywca przez rolnika.

Jednem z istotnych postanowień projektu jest stworzenie podstawy prawnej i ogólnych ram organizacyjnych dla *komisyj notowań* cen, które byłyby powoływane na większych targowiskach, a w pewnych wypadkach, gdy większe targowisko niedostatecznie odzwierciadla sytuację rynkową danej części kraju, byłyby obarczone obowiązkiem obserwacji mniejszych targowisk okolicznych.

Dla uporządkowania stosunków personalnych w handlu mięsnym, projekt przewiduje rejestrację osób, handlujących zwierzętami i hurtowo mięsem zamiejscowego uboju, przeprowadzaną przez Izby Przemysłowo-Handlowe i przez organizacje, którym Minister Przemysłu i Handlu przyzna prawo rejestracji.

Ogłasza się, iż p. Jankielowi Klekielowi dyplomowanemu piekarzowi zamieszk. w Sarnach, ul. Wspólna № 6, został zniszczony w czasie pożaru w 1931 r. jego dyplom mistrzowski, wydany przez Cech Piekarzy i Cukierników w Brześciu n/B., dnia 5 grudnia 1927 r. za № 44.

Mamy zapotrzebowanie na kilkanaście tysięcy kompletów okuć do skrzyń t. j. zawias i blachy taśmowej, zamków karabinkowych i okuć narożnikowych z blachy winklowej.

Rysunek i prospekty na żądanie wyślemy.
Zapytania kierować do Redakcji „Rzemiosła".